

Matemaatilise modelleerimise, optilise kaugseire ja sonari rakendamine merepõhja kaardistamisel

Kristjan Herkül
TÜ Eesti Mereinstituut

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE

CENTRAL BALTIC
INTERREG IV A
PROGRAMME
2007-2013

Sissejuhatus

Klassikaline proovipunktipõhine kaardistamine

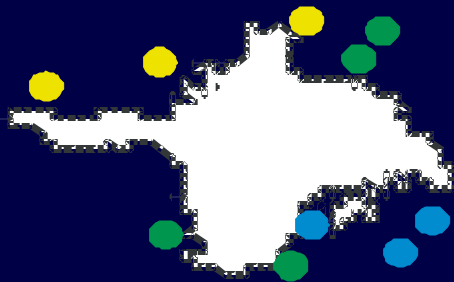
(metoodika ülevaade eelmises ettekandes)

Head ja vead

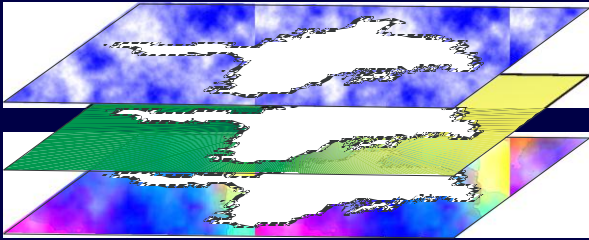
- + väga täpne ja detailne proovipunktides: liigiline koosseis, kvantitatiivsed hinnangud katvusele, biomassile, arvukusele
- aeganõudev
- kulukas
- tundmatud alad proovipunktide vahel

Matemaatiline modelleerimine

Sõltuv muutuja:
Bioloogilised punktandmed

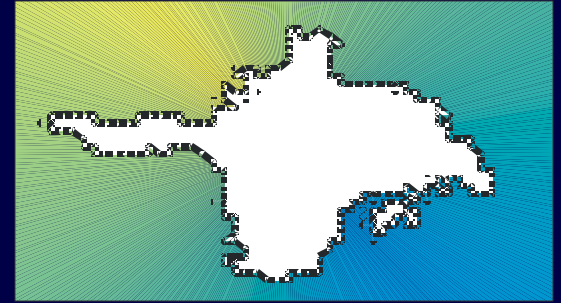

Sõltumatud muutujad:
GIS-andmestik keskkonna kohta

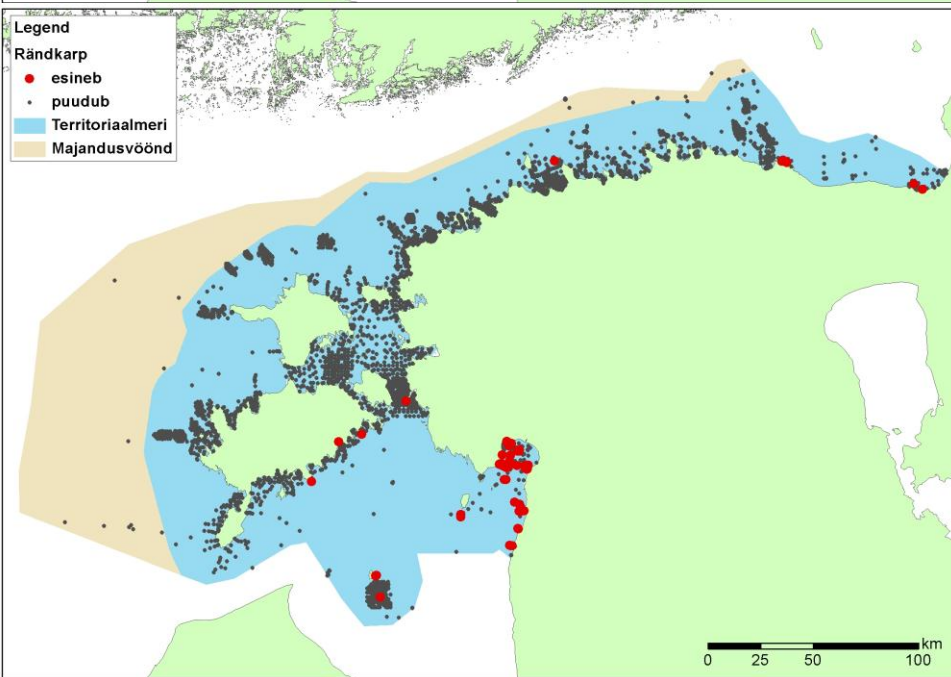
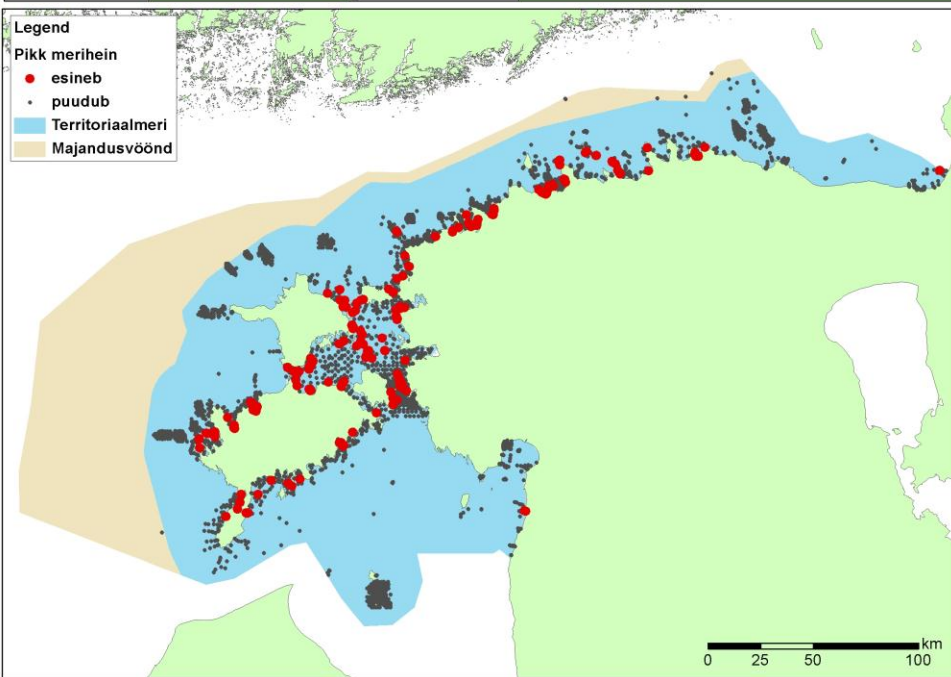
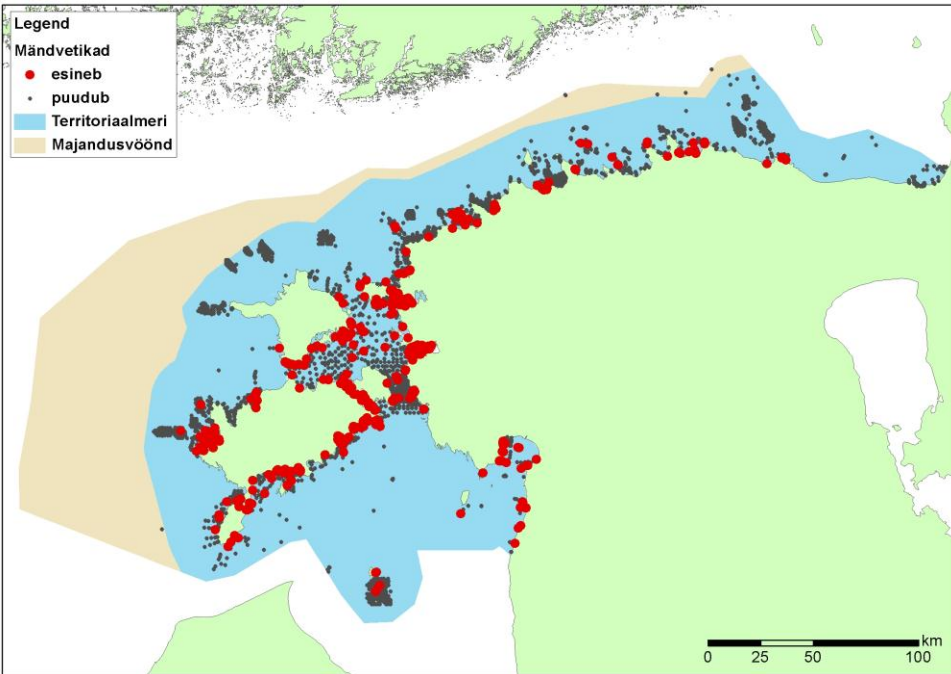
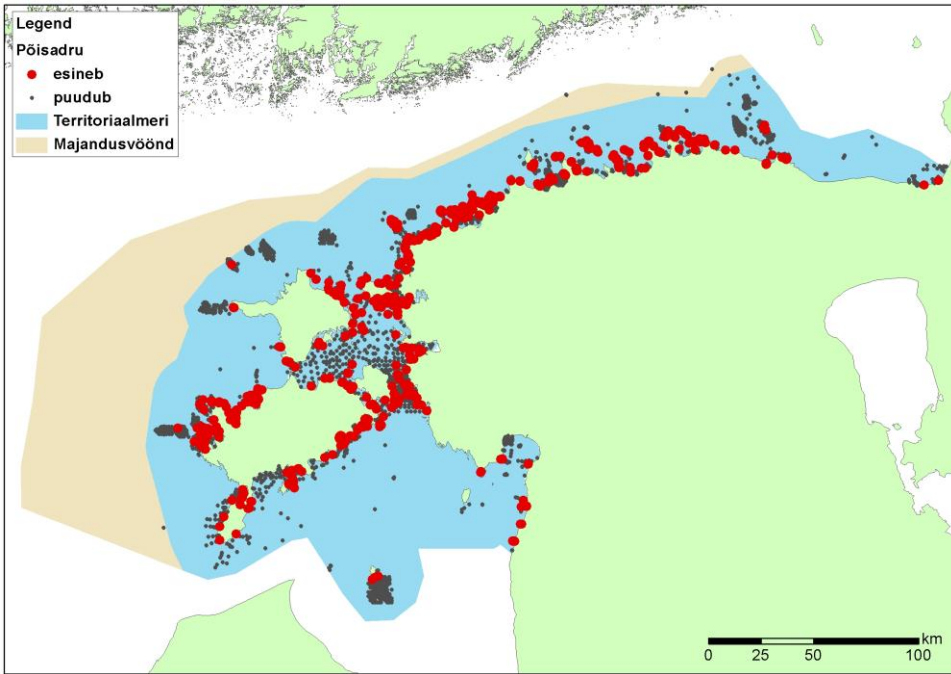

**STATISTILINE
MUDEL**

Ennustus:
**bioloogilise muutuja
esinemise tõenäosus**

- keskkonnamuutujate olulisus
- funktsioonide kirjeldus
- mudeli valideerimine

Näiteid modelleeritavate liikide leviku sisendandmetest

Keskkonna- muutujad:

sügavus

nõlva kalle

avatus

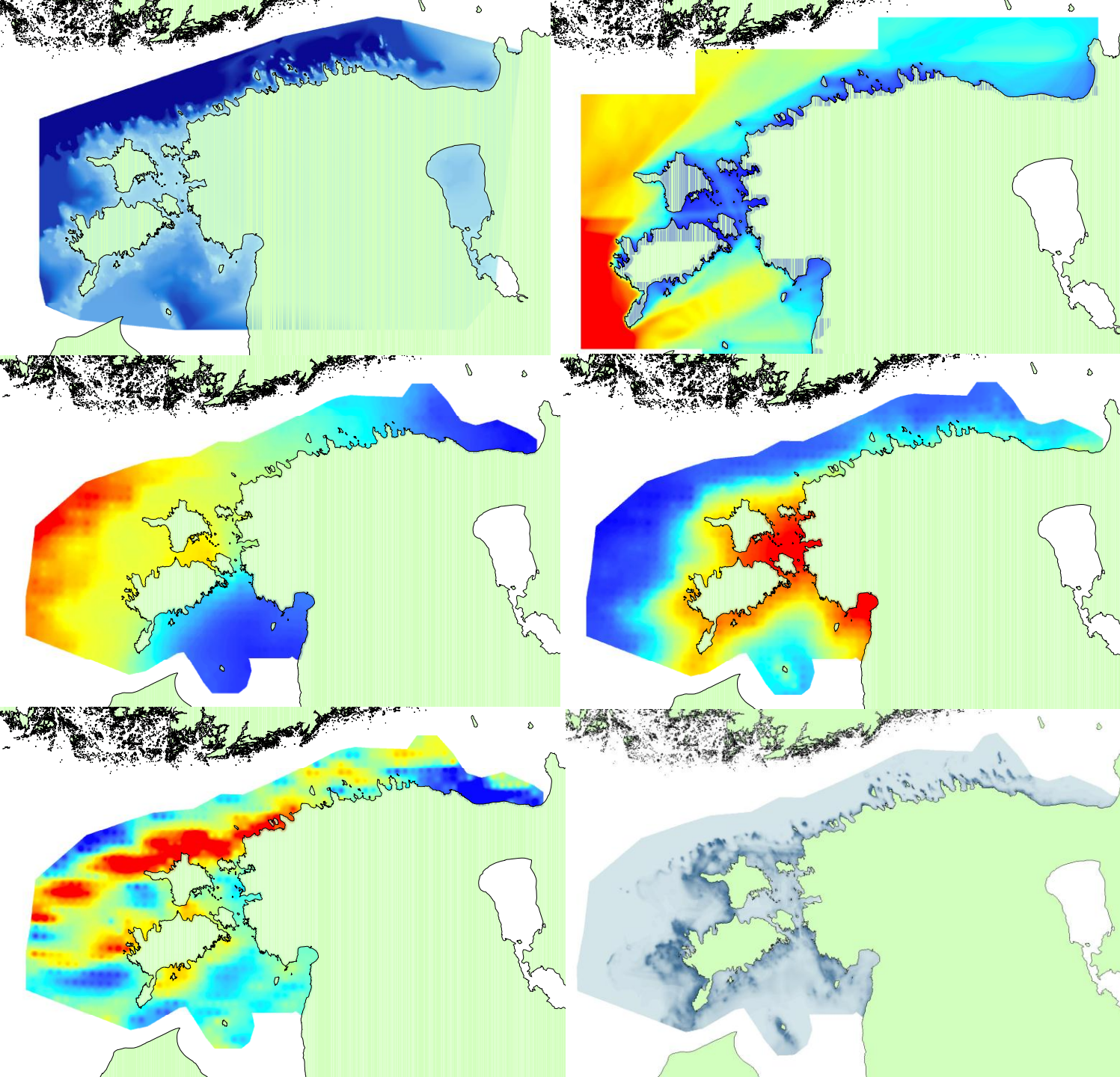
põhjasete

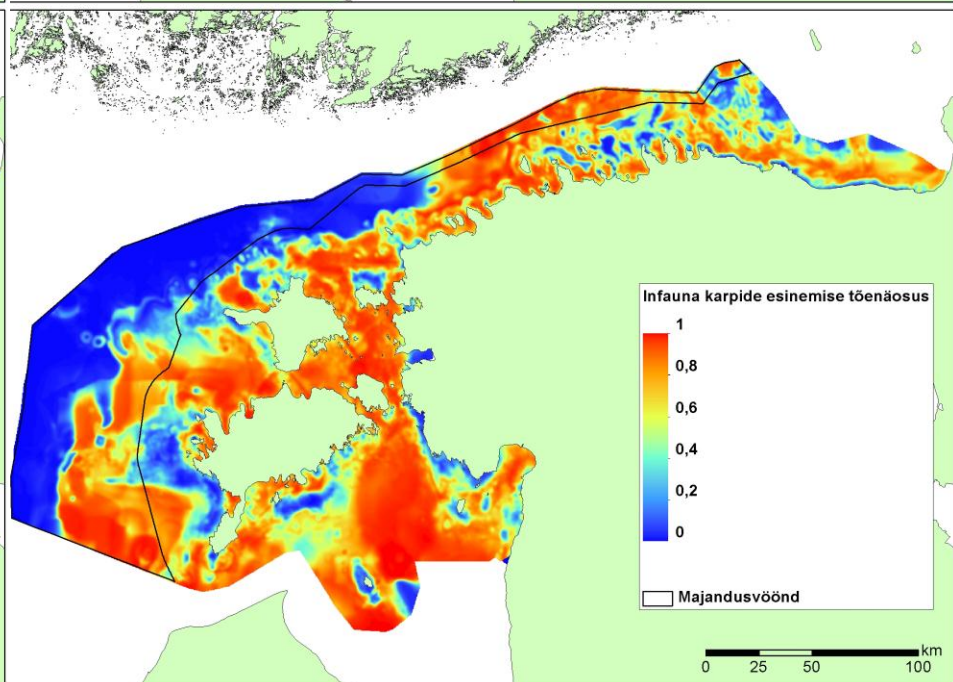
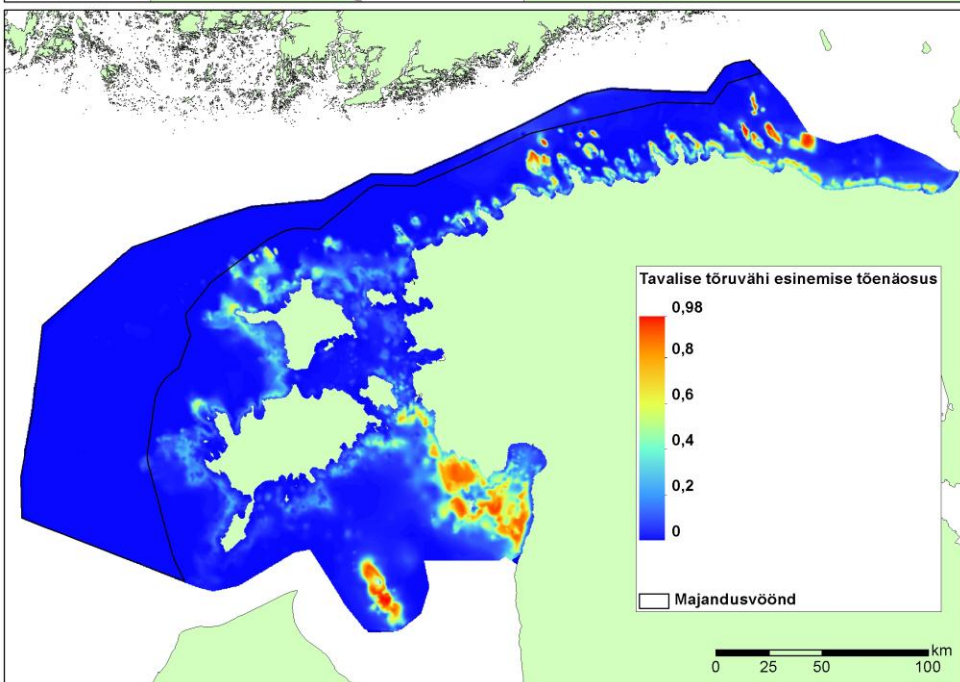
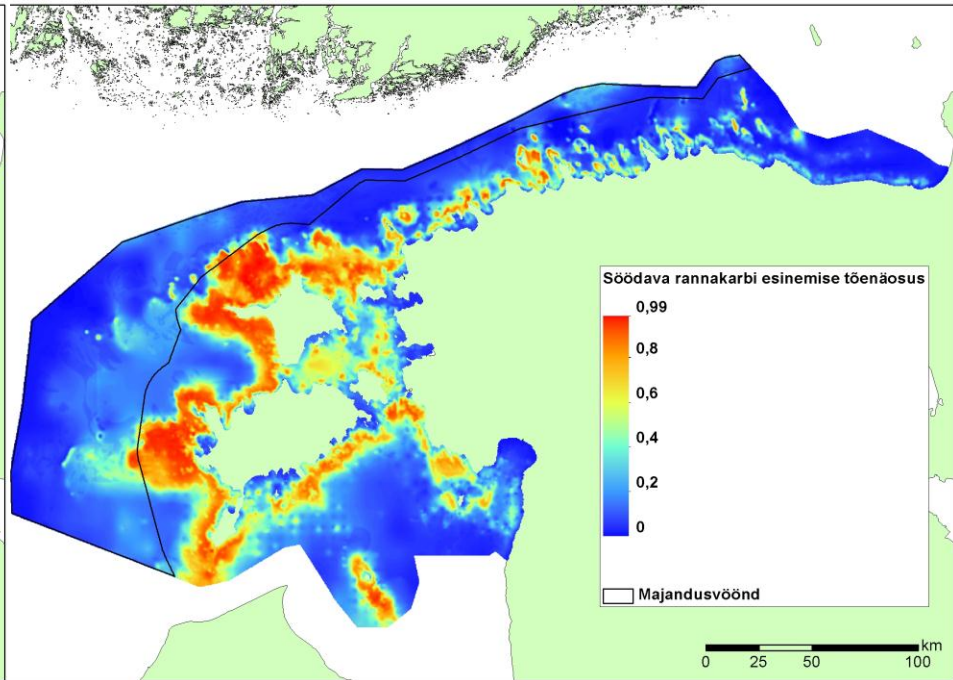
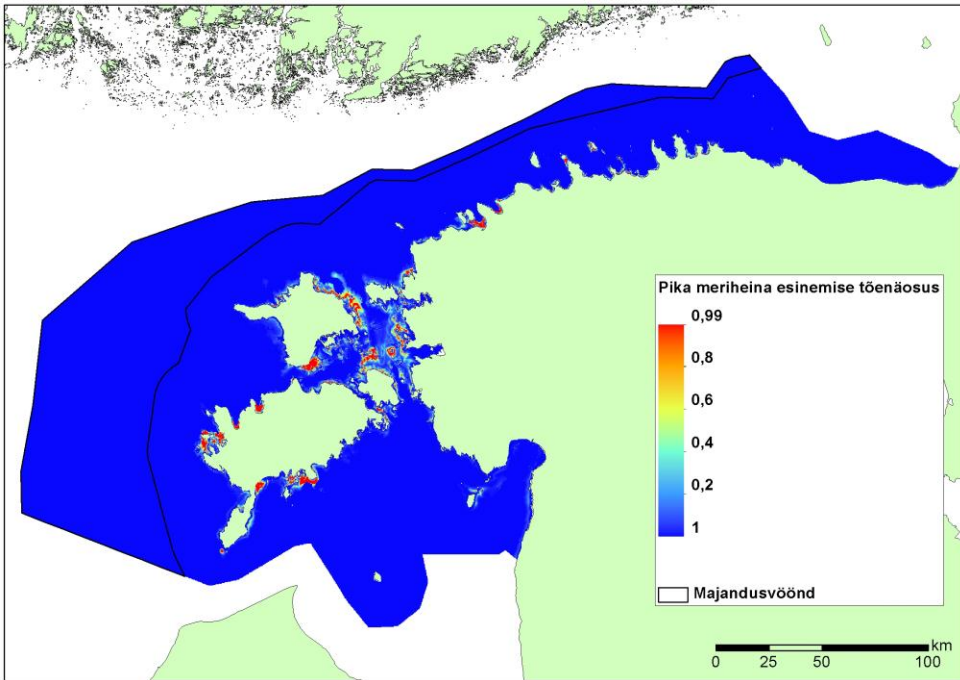
soolsus

temperatuur

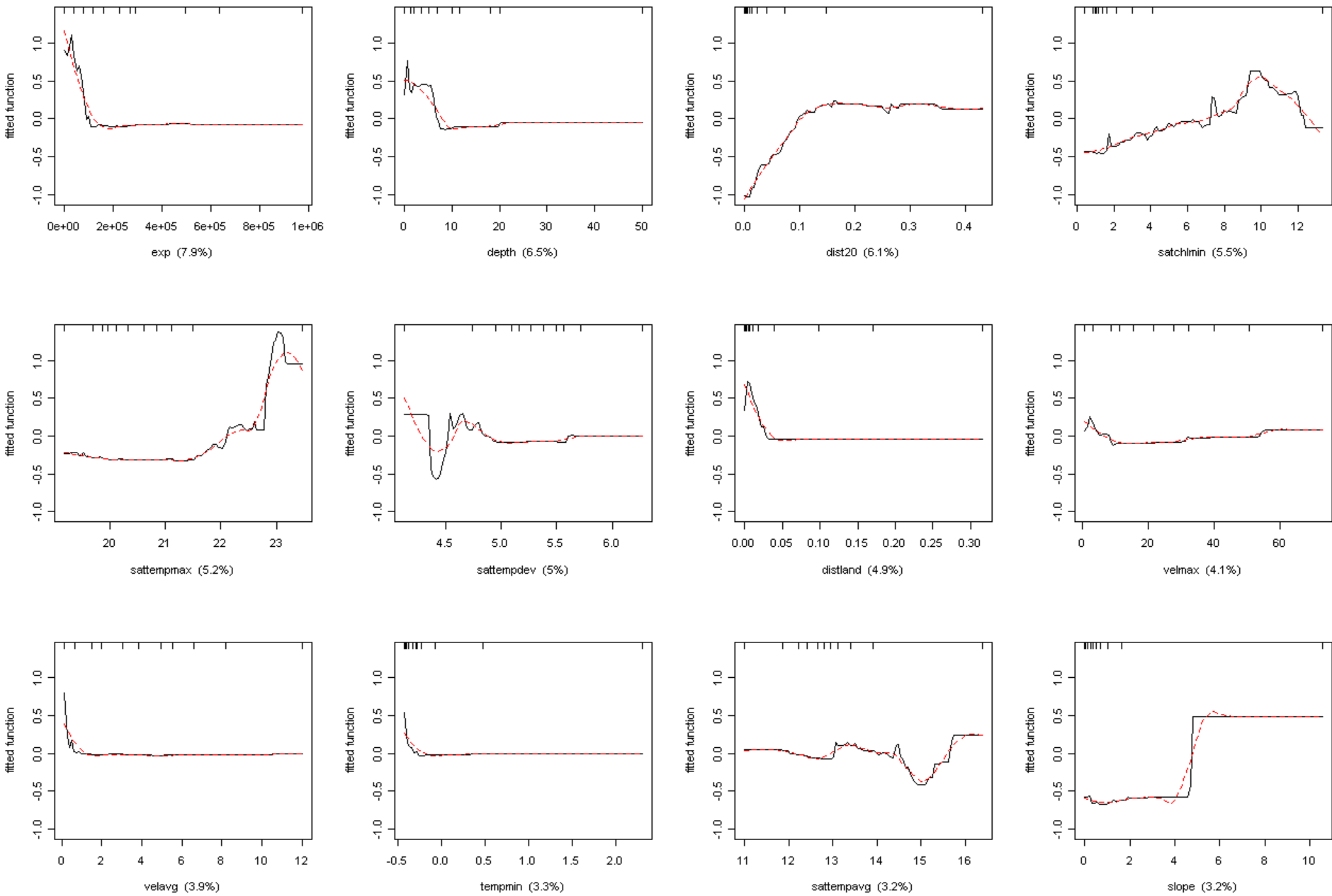
hoovused

O₂ sisaldus

Liikide/rühmade leviku mudelite tulemused: merihein, rannakarp, tõruvähk, infauna karpid

Seosed keskkonnamuutujate ja ennustatava bioloogilise muutuja vahel

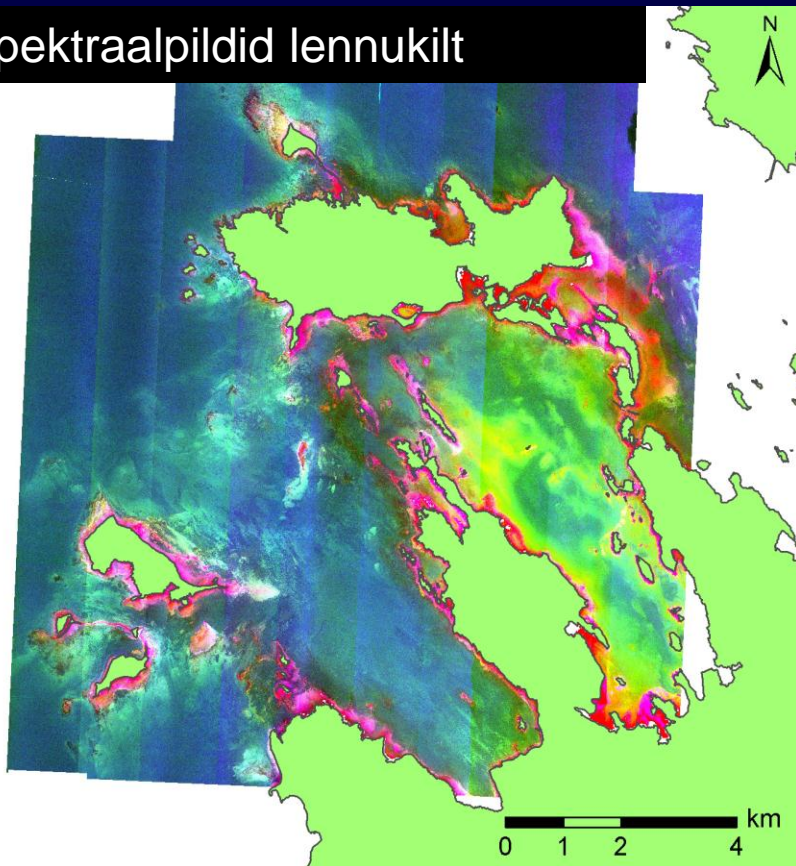
Head ja vead

- + üldine suunda näitav hinnang suurte alade kohta, mis ei ole kaetud piisava tihedusega vaatluvõrguga
- + mudelid aitavad mõista ja kvantifitseerida keskkonna ja elustiku vahelisi seoseid
- mudelid vajavad sisendandmeid, mida on võimalik saada ainult välitöödel
- keeruline on saada kvaliteetseid andmestikke keskkonnamuutujate kohta, mille abil teha ennustusi bioloogiliste muutuja kohta
- tulemus sõltub mudeli tüübist ja seadetest

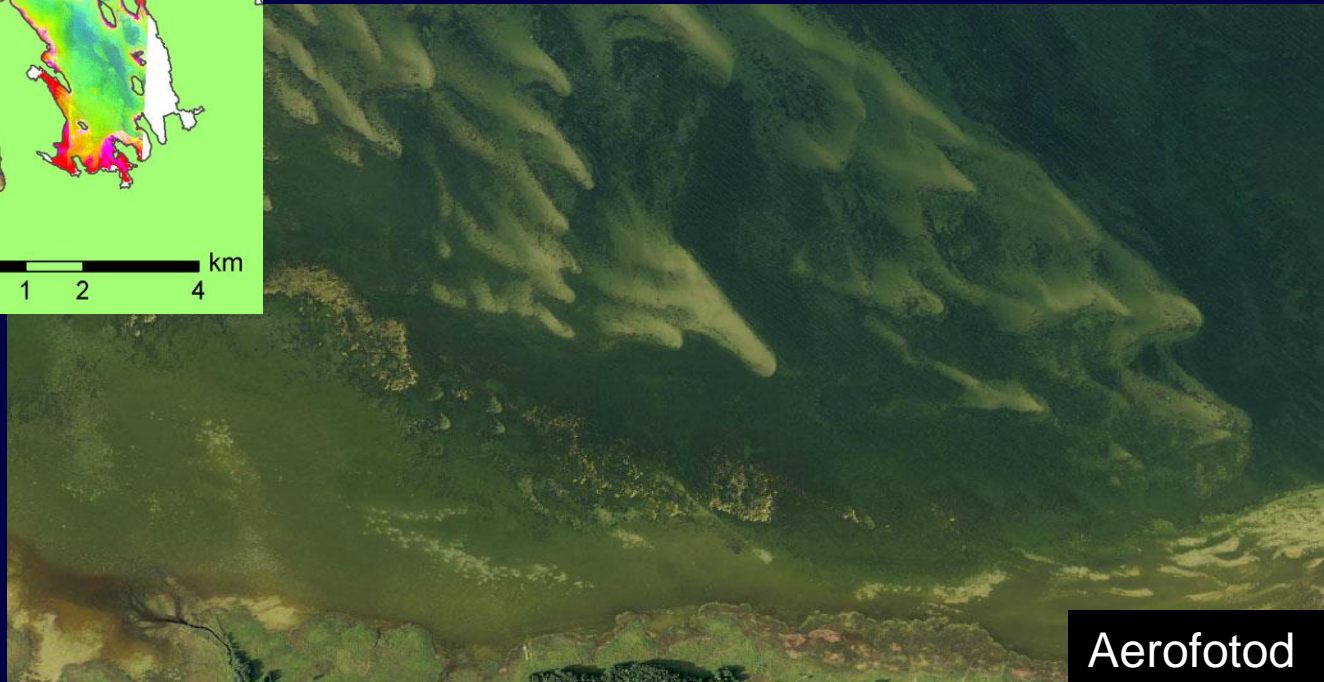
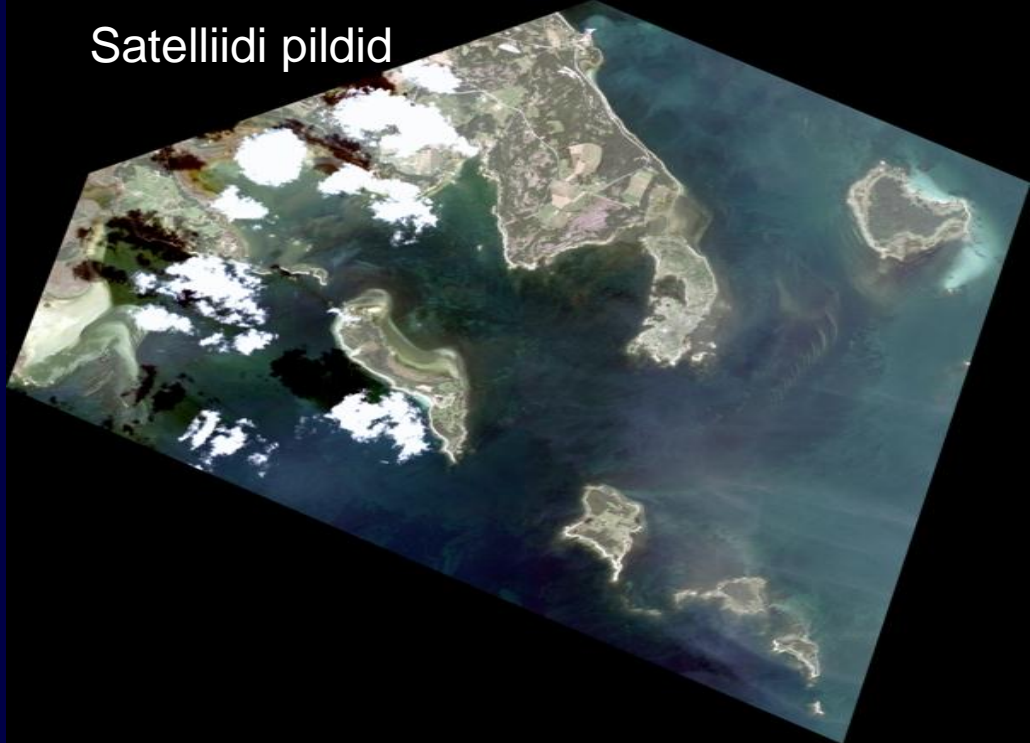

Optiline kaugseire

Spektraalpildid lennukilt

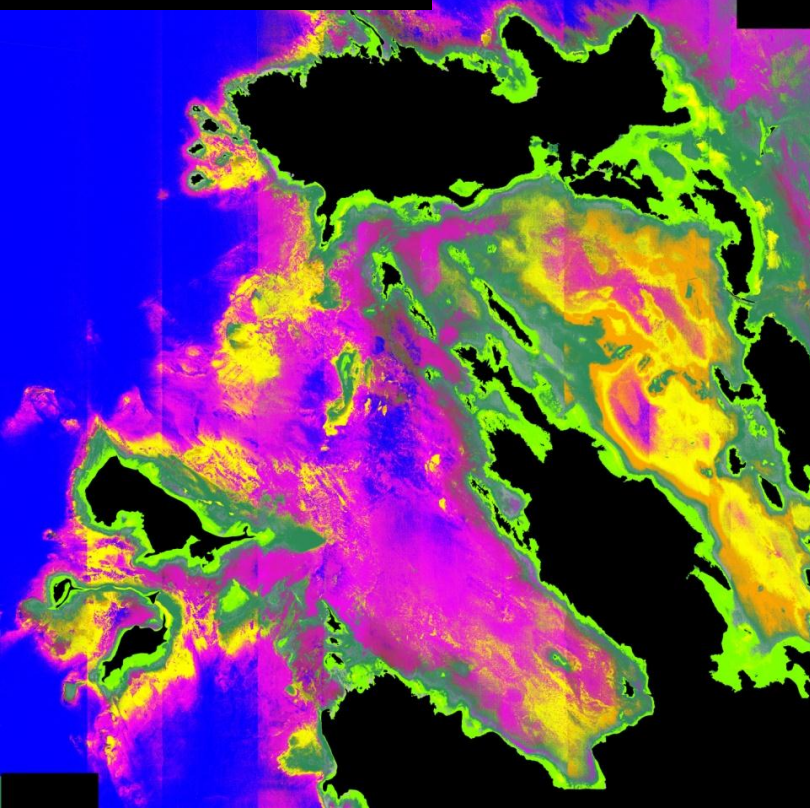

Satelliidi pildid

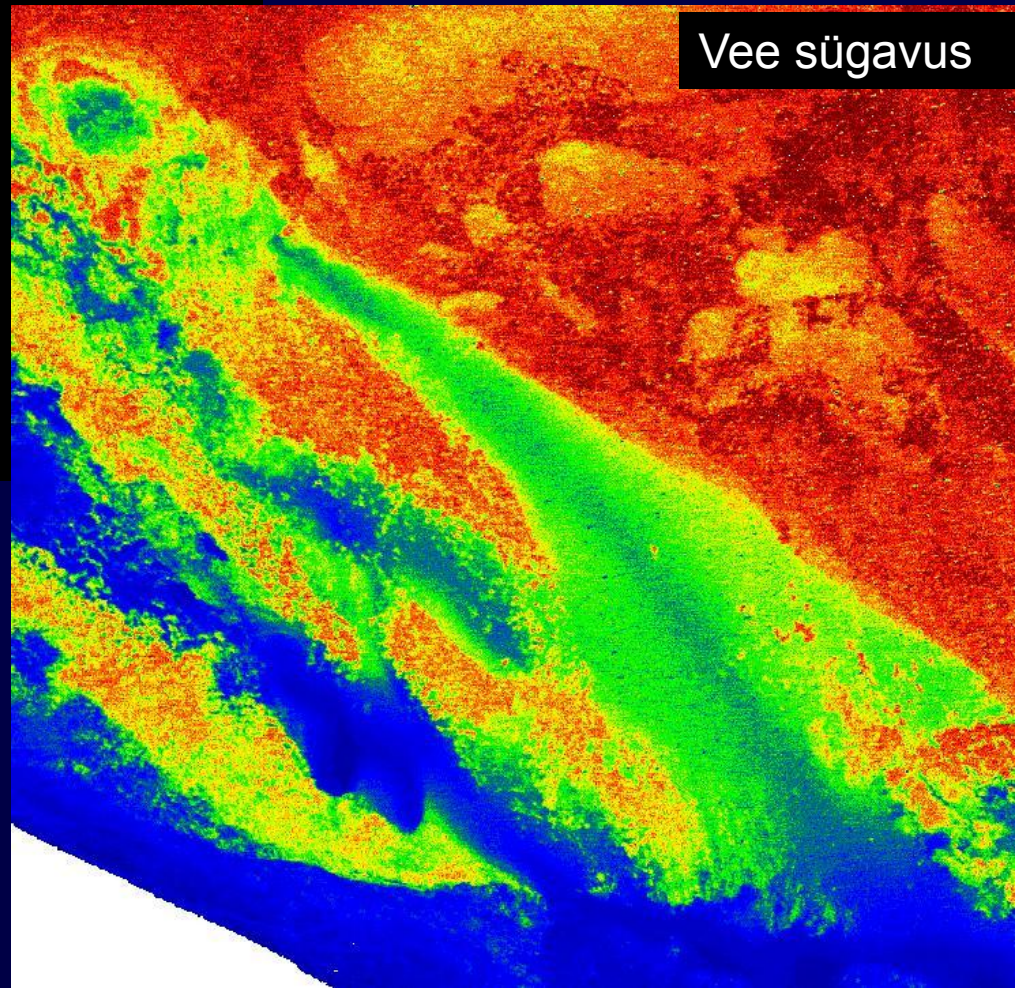

Aerofotod

Merepõhja klassifitseerimine

- Land mask
- Bare sand
- Deep water > 6m
- Fucus
- Bare limestone
- Charophyte community
- Dense higher vegetation
- Higher vegetation on sand
- Hard subst. and green algae

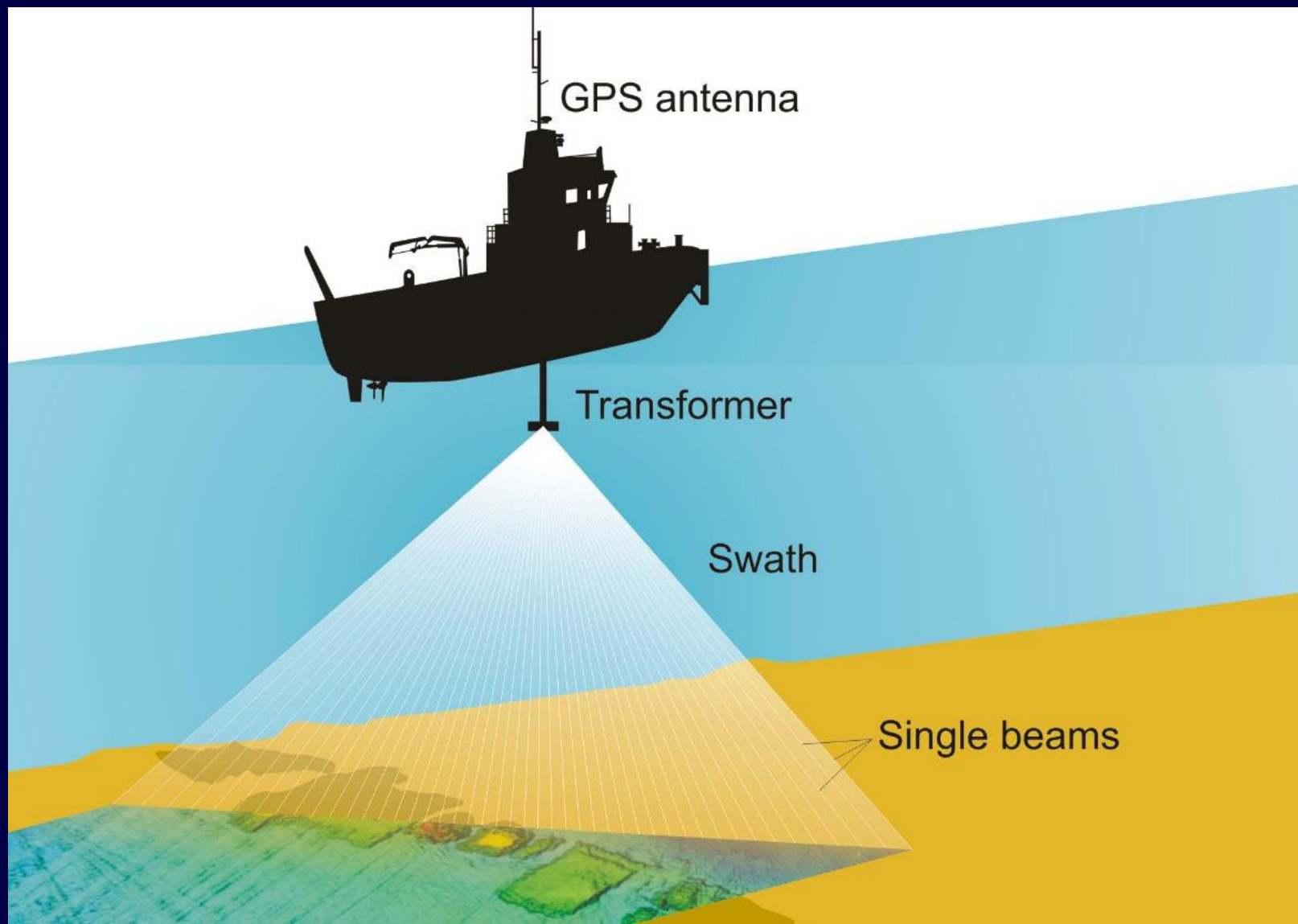

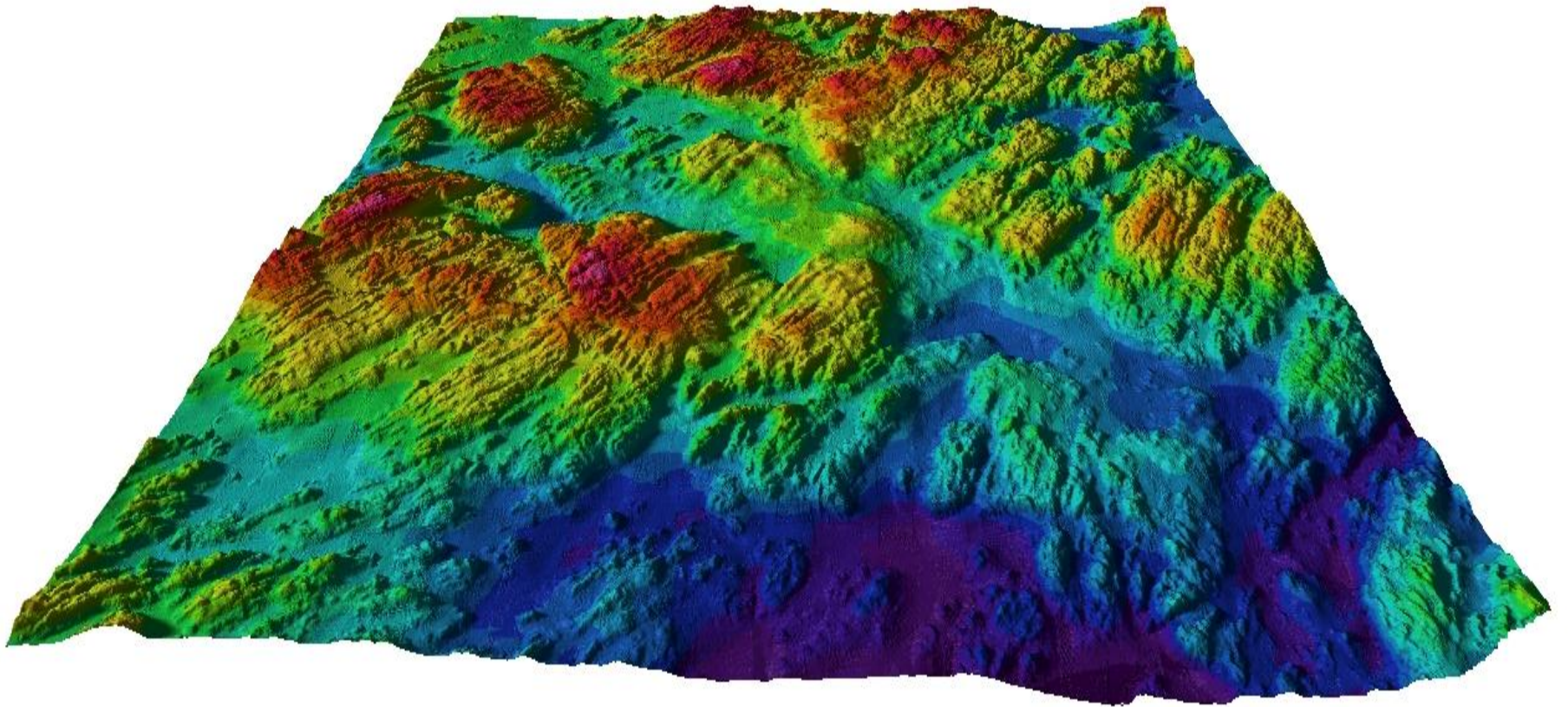
Vee sügavus

Head ja vead

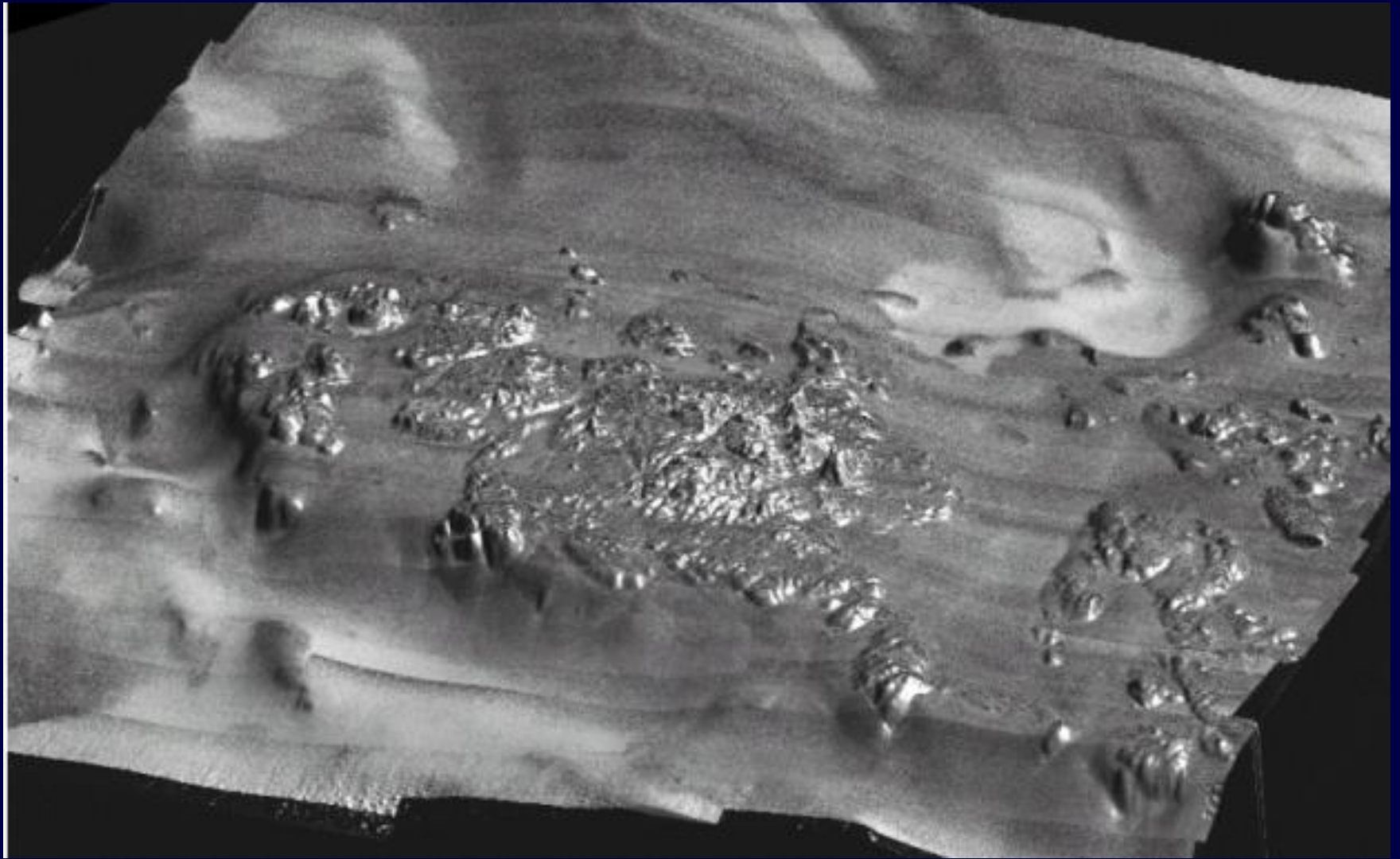
- + suuri alasid kattev andmestik
- + hinnangud väga madalatele merealadele, mis raskesti ligipääsetavad sonari kasutamiseks ja proovide kogumiseks
- + kõrge ruumiline resolutsioon

- kasutatav ainult madala vee puhul
- andmete saadavus ja kvaliteet sõltub ilmast
- ei anna täpset infot liigilise koosseisu kohta

Sonar (akustilised meetodid)

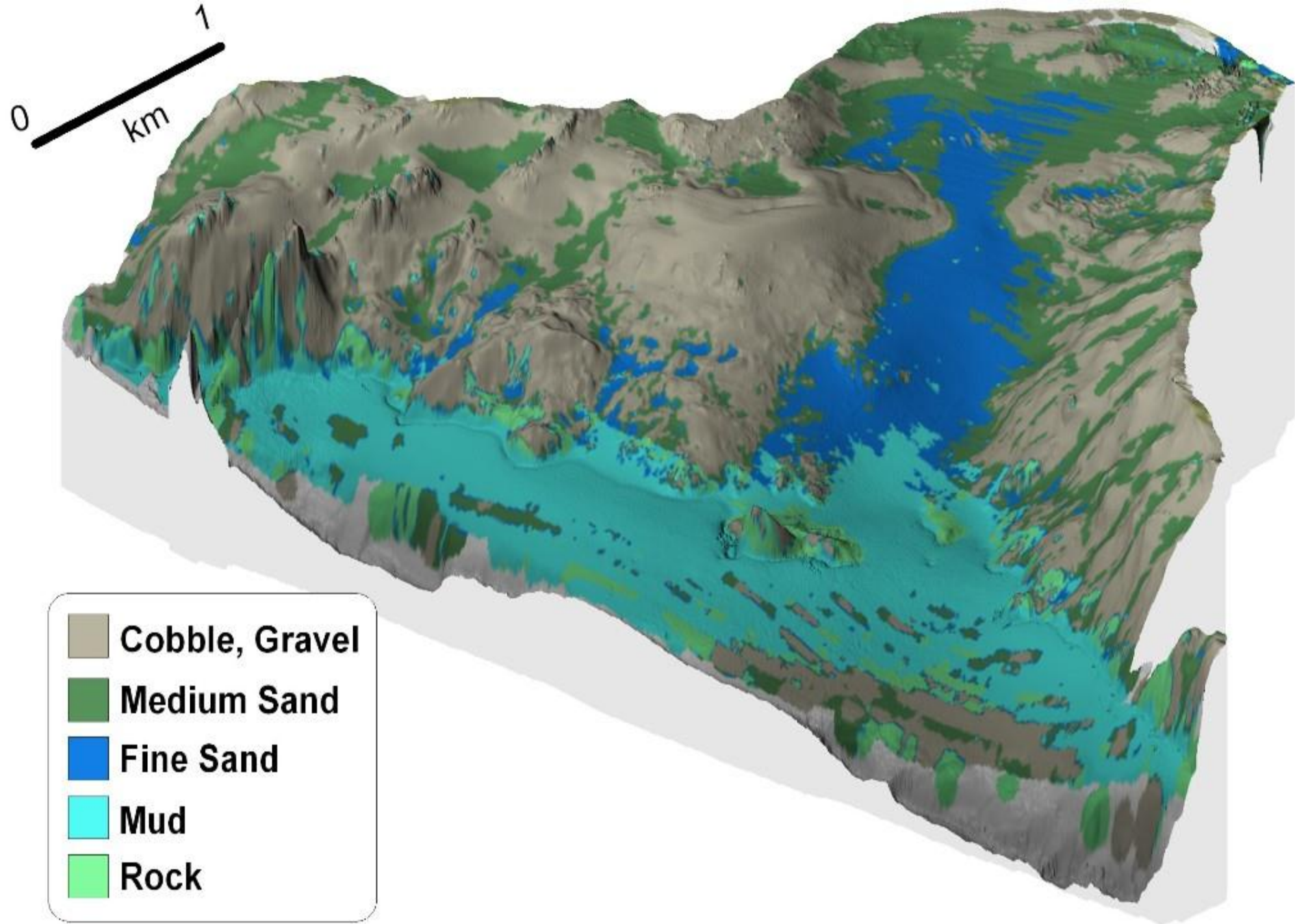

Allikas: CR Environmental, Inc.

Allikas: Fugro Pelagos, Inc.

Head ja vead

- + täpne sügavusmudel
- + katkestusteta hinnang üldisele elupaigatüübile/settetüübile
- ei anna otsest infot elustiku kohta
- keeruline kasutada väga madalates piirkondades

Statistiline meetod

Bioloogia
punktandmed

Kaugseire

Füüs. & keem.
keskkonna
andmed

Sonar

Täpsed ja kõrge ruumilise
resolutsiooniga põhjaelustiku ja
elupaikade kaardid